

Aplinkos augos ataskaita 2017

Gardita
knitwear manufacture
and sewing

VšĮ LST Sert
Valentinas MAKŠTYS
Direktorius

1. IŽANGINIS ŽODIS

Mažame miestelyje netoli Kauno, Garliavoje, rasite mezgimo įmonę „Garlita“, kuri turi daugiau, negu 45 metų tekstilininkės patirtį.

Tai yra šeimos verslas. „Garlita“ – tai dviejų šeimos kartų kelionė, kuri atvedė nedidelę mezgimo įmonę į sėkmingą tarptautinį verslą. Ši kelionė prasidėjo nuo to, kad Lietuvos mokykloms bei kariuomenei prieš beveik 3 dešimtmečius prirėkė naujos aprangos – uniformų. Įmonėje mėgstama sakyti, kad „Garlita“ įkurta dėl gražios priežasties – aprengti šalį. Ši veikla išsivystė į tarptautinę – „Garlita“ eksportuoja megztinius ir kitus savo gaminius į Prancūziją, Vokietiją, Angliją, Airiją, Daniją, Izraelį, Norvegiją, Švediją, Rusiją, Japoniją ir į kitas šalis visame pasaulyje.

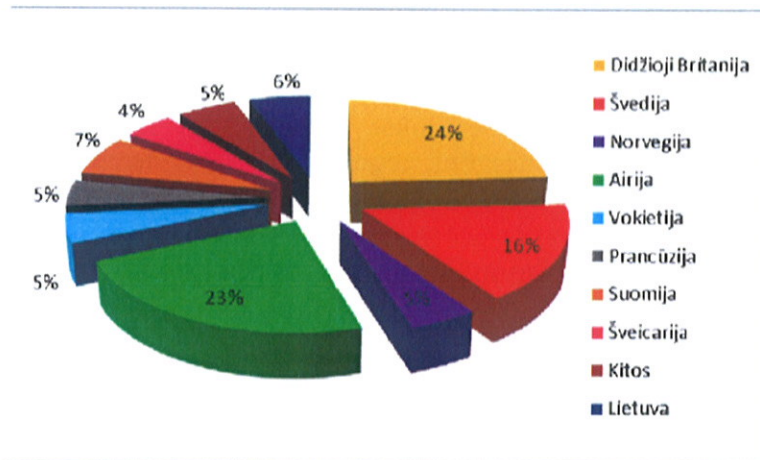
Bendrovė siekia sudaryti švarią, ekologišką darbo aplinką kiekvienam darbuotojui ir formuoti visos įmonės darbuotojų elgesį bei kultūrą, atsakingą prieš visus mus supančią aplinką. Siekiame, kad švari ir ekologiška, darni aplinka suptų ne tik mus, bet liktų išsaugota ir ateities kartoms. UAB „Garlita“ – viena iš įmonių, kuri taiko darnaus vystymosi principus savo veikloje. Gamtos ir žmogiškųjų išteklių veiksmingas naudojimas yra kertinis darnios gamybos principas. Todėl įmonės svarbiausi aplinkos apsaugos aspektai – mažinti gamybinės atliekas ir tausoti gamtos išteklius. Tam tikslui įmonėje įdiegta integruota vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001, ISO 14001 standartų bei Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1221/2009 bei Europos Komisijos Reglamento (ES) 2017/1505 reikalavimus.

Įdiegta ir nuolat tobulinama aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (EMAS) – vienas geriausių aukščiausios aplinkosauginės pastangos siekio įrodymas, nes sisteminis požiūris į aplinkosaugos vadybą sustiprina visus kitus verslo vadybos aspektus. Įsidiegtą šią sistemą pajutome realią naudą: visų darbuotojų įsitraukimas į šios sistemos įgyvendinimą sustiprino įmonės darbuotojų tikslų suartėjimą su įmonės tikslais; pajutome finansinę naudą dėl pagerėjusios operacijų kontrolės; atsivėrė naujos verslo perspektyvos rinkose, kuriose yra svarbūs ekologiškai švarūs gamybos procesai. Be to, ženkliai pagerėjo įmonės įvaizdis Lietuvoje ir užsienyje.

UAB „Garlita“ gaminių asotimentas labai didelis, nuo aprangos karinėms struktūroms iki vaikiškų drabužėlių, todėl aplinkosauga ir toliau išlieka esminis įmonės darnios veiklos variklis. Mes esame patenkinti tuo, jog augant užsakovų poreikiams ir vystantis naujoms technologijoms, užsakovai vis dažniau bendradarbiauti pasirenka mūsų įmonę. Džiaugiamės, jog sugebame patenkinti mūsų užsakovų lūkesčius ir jaučiame, jog esame atsakingi diegti tokias technologijas, kurios leistų spręsti ne tik aktualias aplinkosaugines problemas, bet ir kuo mažiau kenktų visai ekosistemai. Savo gamyboje aktyviai diegdami aplinkos apsaugos ir gamtos turtų tausojimo idėjas, norime būti viena pažangiausių savo srities įmonių Europoje. Mes norime, kad visi neabejingi mus supančiai aplinkai žmonės prisidėtų prie aplinką saugančių ir tausojančių idėjų įgyvendinimo ir kartu su mūsų įmone kurtų gražesnę ir švaresnę ateitį. Už aplinką atsakingas kiekvienas.

Juozas Martikaitis,
Generalinis direktorius

1 pav. Įmonės gaminių pardavimų pasiskirstymas pagal valstybes

Įmonės kompiuterizacijos lygis: įmonės gamyba yra maksimaliai kompiuterizuota, pradedant visomis gamybos procedūromis, baigiant apskaita ir gamybos saugumo užtikrinimu. UAB „Garlita“ turi elektronines V, VII, X ir XII klasės „Stoll“ mezgimo mašinas. 2-3 pav. pavaizduotos įmonės gamybiniuose padaliniuose įdiegtos automatizuotos mezgimo ir siuvimo linijos.

2-3 pav. Automatizuotos siuvimo ir mezgimo linijos įmonėje „Garlita“

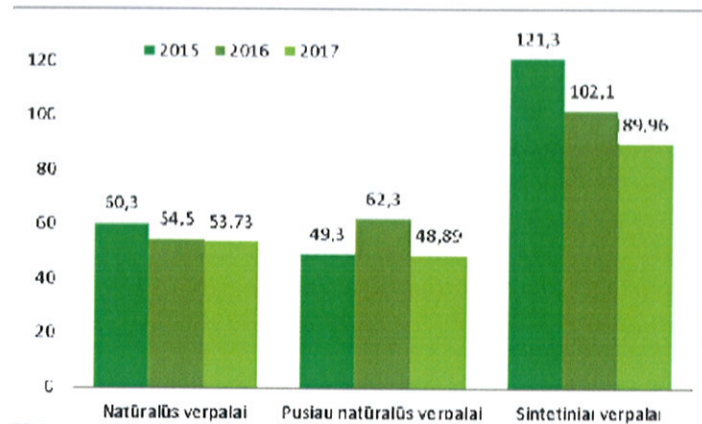
Įmonės pripažinimas. UAB „Garlita“ yra garsi Garliavoje, gerai žinoma Kauno regione ir Lietuvoje įmonė dėl savo indėlio į bendruomenės stiprinimą, aplinkosaugos puoselėjimą, gaminių inovacijas, pramonės ir eksporto plėtojimą. Paminėtina, kad įmonė, įmonės kolektyvas arba įmonės vadovas gauna padėkas, apdovanojimus arba pažymėjimus už tai, kad finansiškai ir kitokiu savo indėliu prisideda, skatina ar remia įvairius renginius, organizacijas, bendruomenes. Galima paminėti šiuos:

- ❖ 2015 m. apdovanojimas įmonei aukso medaliu „Lietuvos metų gaminy 2015“ už megztinį, atsparų vandeniui, dėmėms bei išgarinantį drėgmę ir palaikantį kūno temperatūrą.
- ❖ 2016 m. padėka įmonės kolektyvui iš Alytaus „Volungės“ pagrindinės mokyklos už bendradarbiavimą ugdant mokinių verslumą ir organizuojant projektines veiklas.
- ❖ 2016 m. Lietuvos Respublikos Ūkio ministerijos apdovanojimas Juozui Martikaičiui už jo indėlį į Lietuvos pramonę.

- ❖ sagos: medinės, plastikinės, metalinės;
- ❖ etiketės: kartoninės, medžiaginės – sintetinės, medvilninės;
- ❖ užtrauktukai: plastikiniai, metaliniai;
- ❖ kitos: įvairūs siūlai, juostelės.

4 paveiksle pavaizduota įmonės perkamų pagrindinių žaliavų kiekiai tonomis 2015-2017 metais.

4 pav. Įmonės „Garlita“ perkamų pagrindinių žaliavų kiekiai

2.4. Įmonės verslo procesai

5 paveiksle pavaizduota UAB „Garlita“ įmonės verslo procesai.

5 pav. UAB „Garlita“ verslo procesai

4. APLINKOSAUGOS VADYBOS SISTEMOS APRAŠYMAS

Bendras apibūdinimas. 2004 m. įmonė įdiegė integruotą vadybos sistemą, atitinkančią ISO 9001 ir ISO 14001 standartų reikalavimus. Šios integruotos vadybos sistemos įdiegimas įmonėje suteikė klientams papildomą naudą bei kokybės užtikrinimo garantijų. Įmonės vadovybė didelį dėmesį skiria aplinkos apsaugos standartų laikymuisi. Nuo 2010 m. aplinkos apsaugos vadybos sistemai įmonė taiko Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1221/2009 reikalavimus (EMAS). Nuo 2018 m. įmonė atnaujino savo aplinkos apsaugos sistemą pagal Europos Sąjungos Komisijos Reglamentą (ES) 2017/1505.

Aplinkosaugos sistemos valdymas. Aplinkos apsaugos vadybos sistema remiasi nustatytų įmonės veiklos ir produktų aplinkos apsaugos aspektų valdymu. Aplinkos apsaugos aspektai valdomi laikantis teisinių ir kitų įmonės priimtų reikalavimų bei vadovaujantis taršos prevencijos principu. Didelis dėmesys skiriamas reikšmingiems aplinkos apsaugos aspektams. Būtent reikšmingiems aplinkos apsaugos aspektams iškeliami tikslai ir įgyvendinamos numatytos priemonės. Reikšmingi aplinkos apsaugos aspektai yra:

- Elektros energijos suvartojimas, dėl ko įmonė taupo energetinius, gamtos išteklius. Įmonė planuoja naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius elektros energijos gavimui.
- Gamybos atliekos, dėl ko įmonė kuria naujus produktus, įsigyja geresnę įrangą, kompiuterizuoja gamybos valdymą, geriau organizuoja darbą ir taip mažina gamybinių atliekų kiekį bei taupo žaliavas.

Veiklos, susijusios su reikšmingais aplinkosaugos aspektais, įformintos dokumentais, tai padeda užtikrinti geresnį šių veiklų planavimą ir valdymą. Parengtos ir įdiegtos procedūros apimančios aplinkosaugos aspektų, veiklų ir avarinių situacijų valdymą.

Lyderystė. Kiekvienais metais yra nustatomi su kokybės ir aplinkosaugos politika suderinti tikslai ir uždaviniai. Įmonės aplinkosaugos politiką turi žinoti ir laikytis privalo kiekvienas įmonės darbuotojas. Įmonės kokybės ir aplinkosaugos politika skelbiama įmonės internetiniame puslapyje. Paskirti vadovybės atstovai kokybei ir aplinkosaugai rūpinasi, kad sistema funkcionuotų ir duotų realią naudą vystant veiklą bei tausojant aplinką. Visi darbuotojai įtraukti į vadybos sistemą, įsipareigoja laikytis aplinkosaugos procedūrų. Darbuotojai skatinami teikti pasiūlymus gerinti aplinkosaugos vadybos sistemos veiksmingumą bei pagal poreikį dalyvauti mokymuose.

Nuolatinis gerinimas. Aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (EMAS) integruota į įmonėje veikiančią vadybos sistemą pagal ISO 9001 ir ISO 14001 standartų reikalavimus. Įmonė periodiškai atlieka integruotos vadybos sistemos vidaus auditus, siekdama nuolatinio gerinimo ir taršos prevencijos. Vadovybinių analizių metu analizuojama informacija apie tikslų pasiekimo lygį, kokybės ir aplinkosaugos rodikliai ir kiti svarbūs klausimai, kurie užtikrina nuolatinį aplinkosaugos ir kokybės vadybos sistemos gerinimą.

4 lentelė. Bendras elektros energijos sunaudojimas MWh ir vienam gaminiui pagaminti

Metai	Elektros energijos suvartojimas, MWh	Elektros energijos suvartojimo pokytis, lyginant su ankstesniais metais	Elektros energijos suvartojimas vienam gaminiui MWh	Elektros energijos suvartojimo vienam gaminiui pokytis, lyginant su ankstesniais metais
2015	461,720	-	0,001371	-
2016	458,255	-0,7%	0,001381	0,73 %
2017	452,000	-1,36%	0,001328	-3,83 %

Tikslai 2018-iems metams. Siekiant didinti aplinkosauginį veiksmingumą ir mažinti veiklos poveikį aplinkai, įmonė nustatė aplinkosauginius tikslus 2018-iems metams. Tikslai siekiami vykdant aplinkosaugos veiksmų planuose numatytas užduotis.

1 tikslas: Gamybinių atliekų kiekio mažinimas 2018 m.

- 1 uždavinys.** Mezgimo procese gamybines atliekų kiekis neturi viršyti 1,3 proc.
- 2 uždavinys.** Sukirpimo procese gamybines atliekų kiekis neturi viršyti 16 proc.

2 tikslas. Elektros energijos mažinimas 2018 m.

- 1 uždavinys.** Sumažinti elektros energijos sunaudojimą vienam gaminiui, lyginant su 2017 m., 2 proc.

7. VEIKSMINGUMO RODIKLIAI

Skaičiavimo metodo aptarimas. UAB „Garlita“ aplinkosauginį veiksmingumą parodo su įmonės reikšmingais aplinkos apsaugos aspektais susiję rodikliai. Siekiant palyginti skirtingų metų duomenis, naudojami santykiniai rodikliai, sutinkamai su EMAS reikalavimais – **R skaičiai**, žymintys A ir B skaičių santykį. Visi santykiniai rodikliai apskaičiuojami metų **įvedinius arba A skaičius** (kiekvieno rodiklio įvediniai aptariami tolimesniuose skyriuose) palyginus (padalinus iš) metų **išvediniais arba B skaičiais**.

Išvediniai arba B skaičiai kiekvieno rodiklio atveju taikomi pagal prasmę – siekiama naudoti tokį išvedinį, kuris geriausiai atskleistų išteklių panaudojimo efektyvumą, būtų prasmingas ir lengvai suvokiamas, todėl vienu atveju R skaičius išreiškia sunaudojamų išteklių kiekį, tenkanti vienam apyvartos vienetui (šiuo atveju – milijonui eurų), kitu atveju – sunaudojamų išteklių kiekį tenkanti pagamintam produkcijos vienetui (šiuo atveju – vienam produkcijos vienetui) arba tenkanti vienam darbuotojui. **5 lentelėje** pateikiami įmonės išvediniai arba skaičiai B, žymintys bendrus metinius įmonės išvedinius.

5 lentelė. UAB „Garlita“ bendri metiniai išvediniai, naudojami pagrindiniams rodikliams apskaičiuoti (B skaičiai, taikomi atitinkamiems rodikliams – R skaičiams apskaičiuoti)

B skaičiai – bendri metiniai išvediniai	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Bendrovės metinė apyvarta, mln. Eur	3,3	3,5	3,99
Pagamintų gaminių skaičius, vnt.	336 779	331 818	340 347
Darbuotojų skaičius, žm.sk.	175	161	163

7 lentelė. UAB „Garlita“ medžiagų naudojimo efektyvumas: sunaudotų žaliavų (verpalų) kiekis t ir verpalų žaliavos kiekis, sunaudojamas vienam gaminiui pagaminti bei verpalų žaliavų sunaudojimas tonomis vienam milijonui eurų pajamų uždirbti

	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Sunaudota verpalų (žaliavų), t	231	219	193
Verpalų žaliavos kiekis, sunaudotas vienam gaminiui, g/vnt.	685	660	567
Verpalų sunaudojimas t, 1 milijonui eurų pajamų uždirbti	70,00	62,57	48,37

7.3. Vanduo

Rodiklių reikšmės ir jų apskaičiavimas. Produkcijos skalbimo bei garinimo technologiniuose procesuose naudojami vandens ištekčiai. Šiuose procesuose sunaudojamas vandens kiekis santykinai nedidelis. Vandens naudojimo efektyvumui apskaičiuoti naudojami 2 rodikliai. Pirmasis iš jų parodo, koks vandens kiekis, įmonėje sunaudojamas per metus, tenka vienam įmonės dirbančiajam. Kadangi dirbančiųjų skaičius kasmet kinta priklausomai nuo daugelio priežasčių ir šis rodiklis negali atskleisti išteklių sunaudojimo sukuriamos vertės įmonei, todėl įvedamas antras rodiklis – sunaudoto vandens kiekis, tenkantis vienam milijonui eurų pajamų uždirbti (žr. 8 lentelę).

8 lentelė. UAB „Garlita“ vandens naudojimo efektyvumas: vandens suvartojimas per metus, m3, vandens kiekis, tenkantis vienam darbuotojui, m3 ir vandens kiekis kubiniais metrais, sunaudojamas vienam milijonui eurų pajamų uždirbti

	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Vandens suvartojimas, m3 per metus	1440,25	1320,2	1340,3
1 darbuotojui tenkantis vandens kiekis per metus, m3	8,23	8,2	8,2
Vandens kiekis m3, 1 milijonui eurų pajamų uždirbti	436	377,2	335,9

7.4. Atliekos

Rodiklių reikšmės ir jų apskaičiavimas. Įmonėje gamybos procesų metu, o taip pat kitų procesų metu susidaro gamybos ir kitos atliekos – buitinės, popieriaus ir kartono, polietileno, pavoingos atliekos. Visos atliekos įmonėje rūšiuojamos, apskaitomos, tinkamai prižiūrimos ir perduodamos atliekų tvarkytojams. Siekdama didinti aplinkosaugos sistemos veiksmingumą, įmonė siekia sumažinti susidarančių atliekų kiekį. Atliekų mažinimo veiksmų efektyvumas apskaičiuojamas rodikliu, kuris gaunamas sudėjus visų įmonėje susidarančių atliekų kiekį tonomis per metus ir padalinus iš įmonės metinės apyvartos milijonais eurų – taip gaunamas rodiklis, parodantis kiek įmonėje gavo tonų atliekų, uždirbdama vieną milijoną pajamų (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. UAB „Garlita“ atliekų susidarymo rodikliai: per metus susidarančių įvairių atliekų kiekiai tonomis ir atliekų kiekis tonomis, susidarantis vienam milijonui eurų pajamų uždirbti

Įmonėje susidarančių atliekų rūšys ir kiekiai per metus	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Buitinės (nerūšiuotos) atliekos, t	17,2	17,2	15,84
Popieriaus ir kartono atliekos, t	3,616	3,62	5,5
Polietileno plėvelės atliekos, t	0,009	0,01	0,36
Gamybinės atliekos, t	34,99	39,88	40,98
Pavoingos atliekos*, t	0,016	0,405	0
Iš viso atliekų, t	57,24	61,12	62,68
Atliekų kiekis tonomis vienam milijonui eurų uždirbti	16,80	17,46	15,71

Pastaba: pavoingų atliekų iš pagrindinės veiklos nesusidaro, tačiau pavoingų atliekų grupei priskiriamos šios atliekos: cheminėmis medžiagomis užterštos atliekos (chemikalių pakuotės).

emisijų tonomis per metus įmonė atlieka, uždirbama viena milijoną eurų pajamų. Skaičiavimai pateikti **12 lentelėje**.

12 lentelė. UAB „Garlita“ emisijų kiekis, konvertuotas į anglies dvideginio emisijas tonomis, tenkantis vienam įmonės uždirbtam milijonui eurų pajamų

	2015 m.		2016 m.		2017 m.	
	Sunaudojimas	CO ₂ , t	Sunaudojimas	CO ₂ , t	Sunaudojimas	CO ₂ , t
Gamtinės dujos	31 891 000 l	59,57	30 049 000 l	56,13	31 216 000 l	58,31
Benzinas	5 23 l	1,14	2 31 l	0,5	124 l	0,27
Dyzelinas	11 845 l	31,47	10 868 l	28,87	12 785 l	33,97
Suskystintos dujos	1 697 l	2,66	7 07 l	1,11	782 l	1,05
CO₂ emisijos, iš viso	-	94,84	-	86,61	-	93,6
CO₂ emisijos/mln. EUR apyvartos	-	28,74	-	24,74	-	23,46

Skaičiavimo metodas:

http://www.leka.lt/index.php?lng=lt&content=pages&page_id=17&kat=3&PHPSESSID=1923c9ba1a54d52b96991a1f7bc7497d*
*nuo 2017 m. neaktyvus adresas.

APLINKOSAUGOS VERTINTOJO IŠVADA

EMAS aplinkosaugos vertintojas – VšĮ „LST Sert“, registracijos numeris LT-V-0001, atliko patikrinimą ir deklaruoja, kad UAB „Garlita“, veikiančios Stadiono g. 2, Rinkūnų k., Kauno r., aplinkosaugos politika, aplinkosaugos vadybos sistema, audito procedūros ir jų įgyvendinimas bei aplinkosaugos ataskaita atitinka visus Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1221/2009 reikalavimus bei Europos Sąjungos Komisijos Reglamento (ES) 2017/1505 nuostatas.

Ši vertintojo išvada nėra lygiavertė EMAS registracijai, kurią gali suteikti tik kompetentinga įstaiga pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009.

Vertinimą atliko:
Adolfas Kaziliūnas
Aldona Ramanauskienė

2018 m. liepos 10 d.
Vilnius

VIEŠOJI ĮSTAIGA *LST Sert*

UAB „GARLITA“

2018-07-17

Nr. 2017-528-18

Stadiono g. 2, Rinkūnų k., LT-53030 Garliava, I
Kauno r.

Nr.

Telefonas 8~37 393 804.

Faksas 8~37 393 677.

El. p. garlita@garlita.lt

APLINKOSAUGOS VERTINTOJO ATLIKTO VERTINIMO IR PATVIRTINIMO DEKLARACIJA

Viešoji įstaiga *LST Sert*, EMAS aplinkosaugos vertintojo registracijos numeris LT-V-0001, akredituota vertinti „Tekstilės ir tekstilės gaminių gamyba“ (*EVRK kodas – 13.91, 14.39*) deklaruoja, kad patikrino, ar UAB „GARLITA“ 2017, 2018-07-10 aplinkosaugos ataskaitoje, kurios registracijos numeris LT-000010 atitinka visus Europos Parlamento ir Tarybos (*EB*) 2009 m. lapkričio 25 d. reglamento Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo taikant Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (*EMAS*) reikalavimus ir 2017 m. rugpjūčio 28 d. Komisijos reglamento (ES) 2017/1505 kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (*EMAS*) taikymo I, II ir III priedus.

Pasirašydamas šį pareiškimą, pareiškiu, kad:

- tikrinimas ir patvirtinimas atliktas laikantis visų Reglamento (*EB*) Nr. 1221/2009 ir (ES) 2017/1505 reikalavimų;
- tikrinimo ir patvirtinimo išvados patvirtina, kad faktų, įrodančių, kad nesilaikoma su aplinka susijusių taikomų teisinių reikalavimų, nenustatyta;
- organizacijos 2017, 2018-07-10 aplinkosaugos ataskaitoje pateikiami duomenys ir informacija apie aplinkosaugos ataskaitoje nurodytą organizacijos veiklą yra patikimi ir teisingi.

Šis dokumentas nėra lygiavertis EMAS registracijai. EMAS registraciją gali suteikti tik kompetentinga įstaiga pagal Reglamentą (*EB*) Nr. 1221/2009 ir (ES) 2017/1505. Šis dokumentas negali būti naudojamas kaip atskiras visuomenės informavimo dokumentas.

Vilnius, Lietuva, 2018 m. liepos 17 d.

Vsį *LST Sert* direktorius Valentinas Makštys